

TOMASZ KOMENDZIŃSKI

RICHARD RORTY I PROBLEMY FILOZOFII POSTMODERNISTYCZNEJ

W dniach 5 i 6 czerwca 1992 roku z inicjatywy dra Andrzeja Szahaja z Zakładu Filozofii Współczesnej Instytutu Filozofii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu odbyła się tam konferencja poświęcona filozofii Richarda Rorty'ego, jednego z najwybitniejszych żyjących filozofów, najznamienitszego przedstawiciela nurtu filozofii postmodernistycznej w kręgu anglosaskim, a jednocześnie uznanego odnowiciela tradycji amerykańskiego pragmatyzmu, autora dwóch bestsellerów filozoficznych, książek *Philosophy and the Mirror of Nature* oraz *Contingency, Irony and Solidarity*, obecnie University Professor of Humanities na University of Virginia w Charlottesville. Konferencję zaszczylił swym udziałem sam profesor Rorty, który znalazł czas, aby spędzić w Toruniu kilka dni. W trakcie pierwszego dnia konferencji wygłosił referat pt. *Putnam and The Relativist Menace*, po którym nastąpiła długa dyskusja z udziałem zaproszonych filozofów polskich, w tym m. in. profesorów B. Dziemidoka (UG), L. Gumańskiego (UMK), M. Hempolińskiego (IFIS PAN), J. Kmity (UAM), St. Morawskiego (Instytut Sztuki PAN), A. Pałubickiej (UAM), B. Tuchańskiej (UŁ) i L. Witkowskiego (UMK) oraz doktorów M. Buchowskiego (UAM), W. Burszty (UAM), Z. Gierszewskiego (UAM), A. Szahaja (UMK), A. Zybertowicza (UMK).

W sesji popołudniowej profesor Rorty w dłuższym wywodzie odniósł się do szeregu przesłanych mu wcześniej tekstów filozofów polskich komentujących jego stanowisko (W. Burszta, M. Buchowski: *Two Utopias: Anthropological and Pragmatist Liberal*; B. Dziemidok: *Ethnocentrism, Relativism and the Absolutist menace*; J. Kmita: *Cultural Relativism „with a small” „r”*; M. Kwiek: *On Some Richard Rorty's Evolution*; St. Morawski: *Letter to Professor Richard Rorty*; A. Szahaj: *A Few Remarks on Richard Rorty's Philosophy*; A. Zeidler-Janiszewska: *Some Questions in Connection with Cultural Contexts of Philosophical Traditions*; P. Zeidler: *R. Rorty's detranscendentalization of the contemporary culture and the realism debate in the philosophy of science*). Również i ta część konferencji zakończyła się długą dyskusją, w której dominowały problemy prawdy, relatywizmu, filozoficznej ironii i etycznej odpowiedzialności.

Drugi dzień konferencji z udziałem Richarda Rorty'ego toczył się w ramach ogólnopolskiego seminarium filozofii edukacji prowadzonego przez profesorów Z. Kwiecińskiego i L. Witkowskiego. Profesor Rorty wygłosił wykład pt. *A Pragmatist View of Rationality and Cultural Difference*, po czym odpowiadał na dziesiątki pytań związanych z systemem edukacji w USA, stanem współczesnej kultury amerykańskiej i rolą jaką w niej odgrywa odnowiony pragmatyzm.

Warto dodać, że profesor Rorty udzielił długiego wywiadu L. Witkowskiemu, którego fragmenty zostaną niebawem opublikowane. Podobnie stanie się z innymi materiałami

z konferencji, które będą wydrukowane w „Ruchu Filozoficznym”, kolejnym tomie z serii „Nieobecne dyskursy” (red. Z. Kwieciński i L. Witkowski), oraz w specjalnej książce poświęconej filozofii Richarda Rorty’ego redagowanej przez A. Szahaja. Wśród uczestników konferencji panowało powszechne przekonanie, że była ona wydarzeniem dużej wagi w życiu środowiska filozoficznego w naszym kraju. Również profesor Rorty wyjeżdżał z Torunia z poczuciem głębokiego zadowolenia ze spotkania z polskimi filozofami. Dał temu niejednokrotnie wyraz w prywatnych rozmowach z uczestnikami relacjonowanej konferencji.